

mékek, gazdag költői érről tanuskodnak. A magyar férfi-négyest is több nagybecsű művel gazdagította. 1896. júl. 10-én kinevezték az Operaház zenei főigazgatójává. Sirköteleplezése 1905. okt. 30-án volt. Az emlék Róna József alkotása, az architektúrája Márkus Géza műve. — Neje: *Tannerné Szabó Róza*. (L. o.)

Erkély. A földszint és emelet között levő ülő- és állóhelyet nevezzük így. Nagyobb színházaknál a második emeleten is alkalmaznak erkélyülést.

Erkölcsei játék. Az 1790-es években így nevezték el azon színdarabot, amely erkölcsi célzattal volt beállítva. (V. ö. Erkölcsei rajzolat.)

Erkölcsei rajzolat. Dramaturgiai meghatározás régi színlapjainkról. Oly színműre alkalmazták, amely erkölcsi tendenciájú. (V. ö. Erkölcsei játék.)

Erkölcسرائز. Ujabban szívesen használják a drámaírók ezt a kifejezést, mely a régi »Erkölcsei rajzolat« (L. o.) mása.

Erl, előbb pesti, majd 1839-ben a bécsi cs. kir. udvari dalszínház tenoristája, 1839. jún. 8-án a pesti német színházban lépett fel »Tell Vilmos«-ban, Arnold szerepében.

Erlanger Frigyes, br., zeneszerző, sz. 1868. máj. 29-én, *Párizsban*. Hardy Tamás »Tess of the D'Urbervilles« angol elbeszélés nyomán készült munkája: »Tessza«, zenés dr. 4 felv. Szöv. írta: *Illica Luigi*. Ford.: *Vidor Dezső*. Bem. Magyar Királyi Operaházban, 1911. ápr. 19-én.

Ermenti Papp Gyula, szerelmes színész, színpályára lépett: 1869.

Ernani. Opera 4 felv. Zenéjét szerette: *Verdi*, aki 1844-ben, a velencei Teatro Fenice számára írta az operát. A szövegét Victor Hugo ugyanilyen című szomorújátéka nyomán *Piave* készítette számára és a francia költő az 1844. márc. 9-én megtartott velencei bemutató után hevesen tiltakozott drámája felhasználása ellen, akárcsak négy évvel előbb *Donizetti* »*Lucrezia Borgiák*«-ja ellen, amelyet Pá-

rizsban csak megváltoztatott címmel volt szabad előadni.

Verdi »*Ernani*«-ja nagy sikerét elsősorban azért aratta, mert e művében jelentkezik először az a fokozott ritmikai elevenség és drámai erő, amely őt elődjeitől, *Bellinitől* és *Donizettitől* legfőként megkülönböztette. Az »*Ernani*« partitúrájában jelentkezik már a későbbi nagy *Verdi* minden kvalitása és megtaláljuk benne a »*Rigoletto*«, »*A trubadur*«, a »*Traviata*« csiráit. Energia és szenvedélyesség ömlik el *Verdi* korai operájának zenéjén, amelyben sok kevésbé sikerült részlet mellett olyan gyöngyszemek vannak, mint a két finálé, *Elvira*, *Ernani* és *Don Carlos* tercettje, a híres szoprán-ária, a megkapóan nagyszerű vokál-kórus és a befejező tercett.

Nálunk *Egressy Béni* fordításában bemutatták a Nemzeti Színházban, 1847. febr. 3-án. Főszereplők voltak: *Don Carlos*: *Füredy Mihály*; *Ernani*: *Wolff Károly*; *Don Sylva*: *Kőszeghy Károly*; *Elvira*: *Hollóssy Kornélia*; *Ricardo*: *Reszler István*; *Jago*: *Udvarhelyi Sándor*; *Giovanna*: *Hubenayné*. A 150-ik előadás szepozsztása az előbbi sorrendben: *Alexi Sándor*, *Hajós Zsigmond*, *Ney Dávid*, *Wiltné*, *Dalnoki Béni*, *Szekeres, Doppel*. A Magy. Kir. Operaházban 1884. okt. 30-án volt a bemutatója, *Perotti* Gyulával a címszerepében. 1909-ig 15-ször került színre 22.520 K 60 fillér bevétellel. A Városi Színház is műsorába illesztette, 1928. okt. 31-én, midőn a címszerepet *Halmos János* énekelte, *Elvira* szerepét *Báthy Anna*, *Don Carlos-ét* *Csóka Béla* kapta. *Giovanna*: *Ábrányi Margit* és *Don Sylva*: *Pajor Ödön* volt. — *Kolozsvárott* 1848. ápr. 25-én mutatták be. — *Bécsben* az első előadása 1844-ben volt. 200-ik előadását 1892. jan. havában érte meg, az udvari operában.

Ernest Lajos, német színész, sz. 1829. máj. 25-én, *Nagyszebenben*. Első fellépte *Temesvárott* volt. 1847-ben *Bécsben* játszik. 1848-tól vándorútra kel, ekkor egymásután a következő városokban találjuk: *Drezda*, *Lemberg*, *Pest*, *Lipscse*, *Hannover*, *Berlin*, *Danzig*, *Darmstadt*. 1858—1862-ig ismét ez utóbbi helyen volt, majd a *berlini Viktória-színházzal* köt szerződést; on-